

ПОЧАТКОВА ШКОЛА

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

*Ми бджілки-трудівниці, дуже хочемо учитися.
Ірина Буханенко, керівник МО початкових класів,
учитель вищої категорії Хмельівської ЗОШ І–ІІІ ст.
Маловисківського р-ну Кіровоградської обл.*

*Ми — найкращі учні в школі. Наталія Степанча,
вчителька Блажівської ЗОШ І–ІІІ ст.
Рокитнівського р-ну Рівненської обл.*

БІБЛІО
Філія №2

Світлана МАРТИНЕНКО,
завідувач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін,
доктор педагогічних наук, професор
Київського університету імені Бориса Грінченка

Діагностичне тестування професійного та особистісного становлення вчителя початкової школи

Сильним, досвідченим стає той педагог,
який вміє аналізувати свою працю...
В. Сухомлинський

Професійне становлення — тривалий і багаторічний процес, що передбачає постійний неперервний розвиток людини. Залежно від фаху воно має свої особливості. Визначено специфіку власне педагогічної діяльності, її своєрідність порівняно з іншими видами фахової праці.

Безумовно, нині педагогічна діяльність передбачає не лише відтворення внутрішнього світу учня, а й активне та цілеспрямоване перетворення його світу відповідно до мети виховання, навчання та розвитку. Кожен учитель має свої професійні орієнтири, що зумовлюють вибір стратегії діяльності, спілкування, взаємодії з колегами, учнями та їхніми батьками [2, с. 19–21].

Вважаємо, що педагогічна діяльність — своєрідний синтез об'єктивних наукових знань учителя та його суб'єктивної творчості, яка виявляється, зокрема, у вирішенні нестандартності педагогічних ситуацій.

Стійкими фаховими рисами вчителя, на нашу думку, є цілеспрямованість, гнучкість, комплексність, а також гнучке планування педагогічної діяльності. Лише за наявності професійної свободи можлива ефективна організація фахового зростання вчителя, спрямованого на пошук неординарних шляхів навчання, виховання та розвитку учнів.

Пропонуємо адаптоване нами діагностичне тестування "Наскільки Ви вільні в професійному та особистісному становленні?" (за О.Чирковською), яке допоможе вчителю початкової школи визначити, наскільки вільно він почувається у професійному й особистісному вимірі [3, 183].

Для об'єктивності результатів дослідження потрібно відповісти на запитання, вибравши лише одну правильну відповідь:

1. У педагогічній діяльності мене найбільше приваблює можливість:
 - а) експериментувати, реалізовувати свої творчі ідеї;
 - б) спілкуватися з різними людьми;
 - в) удосконалювати методику навчання та виховання.
2. Перш ніж ухвалити певне рішення, я, зазвичай:
 - а) добре обмірковую всі "за" і "проти";
 - б) раджуся з колегами та керівництвом;
 - в) покладаюся на власну інтуїцію.
3. Своїми досягненнями я зобов'язана в першу чергу:
 - а) сім'ї, колегам, друзям;
 - б) обставинам, що вдало склалися;
 - в) власним зусиллям.
4. Програми, плани, розпорядження розробляються, перш за все, з метою:
 - а) обмеження свободи вчителя;
 - б) визначення напрямів для творчих досліджень;
 - в) допомоги педагогам у реалізації професійних задумів.
5. У роботі я постійно прагну:
 - а) чітко виконувати свої обов'язки;
 - б) розробляти і впроваджувати інноваційні технології;
 - в) спілкуватися з колегами й учнями.
6. Розроблення педагогом авторських програм, на мою думку, необхідне для:
 - а) самоствердження в очах колег і керівництва;
 - б) вирішення питань, пов'язаних з атестацією, підвищенням кваліфікації та посадового окладу;
 - в) підняття на вищу сходинку професійного становлення.
7. У житті найважливіше:
 - а) відповідати загальноприйнятим нормам і не виділятися;

- б) знайти своє професійне покликання і слідувати йому;
 - в) прагнути до самовираження, мати власну думку та відстоювати її.
8. У повсякденному житті я вважаю за краще:
- а) постійно щось змінювати, переставляти меблі, подорожувати;
 - б) мати стабільність, звичні умови, що склалися за багато років;
 - в) планувати свої дії (роботу, відпочинок, зустрічі, досягнення).
9. Найважливішими особистісними якостями інноваційного педагога, на мою думку, є:
- а) ініціативність і новаторство;
 - б) старанність і обов'язковість;
 - в) артистичність і комунікабельність.
10. У вихованні дітей, перш за все, потрібно звертати увагу на:
- а) дисциплінованість, обов'язкове виконання правил і норм поведінки;
 - б) формування творчих здібностей;
 - в) розвиток власної точки зору, свободи особистості.
11. Зазвичай, мої дії обмежені:
- а) керівництвом;
 - б) нормами і правилами, встановленими у колективі;
 - в) власними переконаннями.
12. Найчастіше я відчуваю незадоволення, коли:
- а) хтось або щось заважає мені в реалізації планів;
 - б) з'ясовую стосунки з кимось;
 - в) доводиться займатися нецікавою для мене справою.
13. Мені подобаються люди, які:
- а) здатні незалежно й самостійно приймати рішення, мають на все власну точку зору;
 - б) легко знаходять спільну мову з іншими, прагнуть співпрацювати і надавати допомогу;
 - в) чітко виконують свої обов'язки, вміють обмежуватися їх рамками, врівноважені, пунктуальні.
14. Я вважаю:
- а) себе особистістю, яка повністю сформувалася;
 - б) що у мене є резерви для внутрішнього зростання і розвитку;
 - в) що у професійному плані я вже всього досягла.
15. Відчуття тривоги викликає у мене:
- а) майбутнє спілкування з керівництвом;
 - б) невизначеність ситуації або нові обставини;
 - в) неможливість виконати взятої на себе обіцянки.

Порахуйте кількість балів															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
а)	3	3	2	1	2	1	1	3	3	1	1	3	3	2	2
б)	1	1	3	3	1	2	2	1	1	2	2	1	2	3	1
в)	2	2	1	2	3	3	3	2	2	3	3	2	1	1	3

Інструкція. Для зручності помістіть кількість балів за кожну відповідь у подану таблицю.

Якщо Ви набрали від 24 до 34 балів, то у Вас є відчуття професійної свободи, хоча передумови для цього розвинуті недостатньо. Ви почуваетесь комфортніше, якщо перебуваєте у стабільній та звичній для Вас обстановці, оточені знайомими, друзями, відчуваєте їх схвалення й підтримку. Для ефективної професійної діяльності Вам необхідні певні межі, визначені керівництвом або колективом. Ви переважно орієнтовані на професійне спілкування. Для реалізації творчих ідей Вам необхідно визнання оточуючих, Ви часто залежите від думки й точки зору інших людей. У власній діяльності Ви віддаєте перевагу традиційним способам, хоча й маєте здібності до творчої діяльності, але, як правило, в якомусь колективі (творчій групі), спільно з колегами.

Якщо кількість балів становить від 15 до 23, то можна стверджувати, що Ви застосовуєте традиційні форми та способи діяльності, протистоїте змінам, занадто консервативні. Ви дотримуетесь громадської думки, зазвичай, залежні від думки колективу, вважаєте за краще працювати, ухвалювати рішення спільно з іншими людьми, орієнтуєтесь на соціальне схвалення. Для Вас важливіше чітке й добросовісне виконання професійних обов'язків, дотримання норм і правил, а всілякі відступи від них викликають у Вас відчуття тривоги, невпевненості. Ви, ймовірно, гарний методист, оскільки більшою мірою спрямовані на вдосконалення традиційної методики навчання та виховання.

Таким чином, за допомогою діагностування особистісно-професійного зростання вчитель встановлює рівень розвитку професійної свободи, комунікативної компетентності, перевіряє здатність до спільної творчої діяльності, виконання професійних обов'язків.

Література

1. Мартиненко С. М. Діагностична діяльність майбутнього вчителя початкових класів: теорія і практика: [монографія] / С. М. Мартиненко. — К. : КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2008. — 434 с.
2. Педагогічна майстерність: підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамушенко, І. Ф. Кривонос та ін. — К. : Вища шк., 1997. — 349 с.
3. Чирковская Е. Г. Личностно-профессиональное развитие руководителя в условиях инновационной деятельности: дис. ... на соискание научной степени канд. псих наук: специальность 19.00.13 / Е. Г. Чирковская. — М., 1998. — 183 с.

«ПОЧАТКОВА ШКОЛА»

щомісячний науково-методичний журнал

№ 11 (545) Листопад 2014

Засновники –
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ,
ВИДАВНИЦТВО «ПОЧАТКОВА ШКОЛА»

Видавець –
ВИДАВНИЦТВО «ПОЧАТКОВА ШКОЛА»

Видається з липня 1969 року
Київ

Журнал включено до переліку наукових
видань ВАКУ України, в яких можуть
публікуватись основні результати
дисертаційних робіт

Головний редактор

Алла ЛУК'ЯНЕЦЬ, кандидат педагогічних наук,
заслужений працівник народної освіти України

Редакційна рада:

Іван БЕХ, Надія БІБІК, Микола ВАШУЛЕНКО,
Олександра САВЧЕНКО.

Редакційна колегія:

Галина ДРЕВАЛЬ, Валентина ЗАТОРЖИНСЬКА,
Олександр КИРИЧУК, Людмила КОВАЛЬ,
Ніна КОВАЛЬ, Ярослав КОДЛЮК,
Юлія КОЛЕСНИКОВА (завідувач відділу),
Тетяна КОХНО, Людмила ЛІЩИНСЬКА
(завідувач відділу), Людмила ЛОПУШАНСЬКА
(відповідальний секретар),
Алевтина ЛОТОЦЬКА, Світлана МАРТИНЕНКО,
Віра МЕЛЕШКО, Олександр МИТНИК, Антоніна
МОВЧУН, Ізоolda НІЗЕЛЬСЬКА (заступник
головного редактора), Тамара ПИРОЖЕНКО,
Тамара ПОНІМАНСЬКА, Катерина
ПОНОМАРЬОВА, Катерина ПРИЩЕПА,
Тетяна ПУШКАРЬОВА, Володимир ТИМЕНКО,
Ольга ХОРОШКОВСЬКА, Людмила ХОРУЖА,
Михайло ЧЕМБЕРЖІ, Ірина ШАПОШНИКОВА,
Тетяна ЯРЕМЧУК (завідувач відділу).

Комп'ютерна верстка

Ніна ГОЛЯК.

Дизайн обкладинки

Володимир ЩЕРБАЧЕВИЧ.

Зареєстровано Державним комітетом інформаційної
політики, телебачення та радіомовлення України
серія КВ, №6506 від 09.09.2002 року.
Підписано до друку 23.10.2014. Формат 84x108/16.
Папір газетний. Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 6,72.
Умовн. фарбовидб. 6,72. Обл.-вид. арк. 9,75.
Наклад 8725 прим. Зам. 0104411.

Адреса редакції: 04213, Київ,
вул. Прирічна, 25-А, к. 12,
тел./факс (044) 501-03-87
www.pochatkova-shkola.net
e-mail: pochatkova@bigmir.net

Видруковано у видавництві
«Преса України». 03148, Київ, вул. Героїв Космосу, 6
http://www.pressa.kiev.ua/. Якість друку повністю відпо-
відає наданому видавцем видавничому оригіналу.

© «Початкова школа», 2014

ЗМІСТ

Організація початкової освіти

Мартиненко С. Діагностичне тестування професійного та
особистісного становлення вчителя початкової школи 1

Психолого-педагогічний практикум

Митник О., Кочерга О. Психолого-педагогічні умови розвитку
дитячої творчості в навчально-виховному процесі 3

Методика навчання

Прищеп О. Ефективний спосіб організації каліграфічної хвилини
на уроці української мови в 3 класі 7

Стрілець С. Тестові завдання в букварний період
навчання грамоти 10

Гуцалюк Т. Комплексні завдання з української мови для 2 класу ... 18

Вітюк В. Урок на тему «Написання листа другу» 21

Ткачук Г. Довідкова книжка — шлях розвитку читацьких інтересів 24

Коваленко Л. Формування ключових компетентностей на уроці
математики в 1 класі 29

Добриця Л. Урок-моделювання з елементів геометрії
для учнів 4 класу 31

Удодік Л. Сходинки до вершини 33

Нємкевич Ю. Урок-мандрівка з природознавства у 1 класі 36

Павловська С., Момот А. Орієнтовні завдання для тематичного
контролю з природознавства для учнів 1 класів 38

Шнуренко В. Формування навичок бережливого використання
електроенергії 40

Лісович О. Загадаю — відгадай! 42

Мараховська І. Форми організації навчальної діяльності
на уроках музики 44

Авторська програма

Романова І. Шахи. Програма для загальноосвітніх навчальних
закладів, 1–4 класи 48

З історії педагогіки

Савшак Т. Вивчення історії в українських школах Галичини
(середина XIX ст. — 30 рр. XX ст.) 51

Нам пишуть

Кравченко Н. Відкритий урок з образотворчого мистецтва 54

А я роблю так...

Коваль С. Тренінг як форма групової роботи з учнями 57

Слово художній самостійності

Слобода А. Наша рідна — українська, її слово, її пісня
(Свято до Дня української писемності та мови
для учнів молодших класів) 59

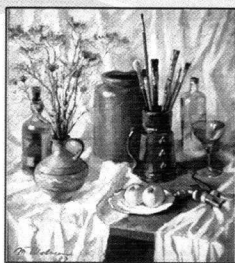
Стахів Л., Стахів В. Свято квітів 60

Передрук будь-якого матеріалу українською або іншими мовами
без письмової згоди редакції заборонено.

ПОЧАТКОВА ШКОЛА

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ

До статті Н.Кравченко
(див. с. 54)

Т.Г.Шевченко «Натюрморт з посудом»

К.Білокур «Снідання»

Один за всіх і всі за одного. Валентина Кірик,
вчитель вищої категорії Покутинської ЗОШ І–ІІ ст.
Вінківського р-ну Хмельницької обл.

Родинне дерево нашого класу.
Ганна Клопотар, вчитель вищої категорії
Попельниківської ЗОШ І–ІІІ ст.
Снятинського р-ну Івано-Франківської обл.

